

to je bio i do sada razlog da se ovaj grad snabdjevao mlijekom iz udaljenosti t. j. iz napred navedenih mjesta.

Stočarstvo ovoga kraja je slabo razvijeno i trebat će sada sistematskog rada da se u neposrednoj okolici stvore uslovi da se mljekara što prije opskrbljuje mlijekom iz neposredne i dalje okolice Tuzle. Na ovaj način će se osloboditi dovoza mlijeka iz dosta velike daljine, a ujedno otklonit će se veliki transportni troškovi i konačno dobit će se svježe i zdravo mlijeko i ujedno moći će se podesiti rad mljekare u jednoj smjeni bez obzira na dovoz mlijeka iz udaljenih krajeva željeznicom što je do sada bilo teško organizirati s obzirom, da je to uslovljavano dolaskom željezničkih vlakova. Baš izgradnjom nove mljekare stimulirat će se uzgoj muzne stoke. U tu svrhu N. O. O. i Kotara poduzeli su već do sada ozbiljne korake u tom pogledu, nabavkom muzne stoke, te selekcijom i boljom ishranom domaćih krava i podmladka putem tamošnjih zemljoradničkih zadruga i specijalizovanih stočarskih zadruga. Sve ove mjere daju garanciju da će nova mljekara riješiti svoj problem snabdjevanja sirovinom iz vlastitog nakupnog područja na jedan dosta brz način.

Kompletan uređaj za pasterizaciju mlijeka (pločastog tipa) kapaciteta 4000 litara na sat nabavljen je iz uvoza. Sa ovim uređajem mljekari je osigurana bezprikorna pasterizacija mlijeka na suvremen način.

Cjelokupnu uvoznu i domaću opremu kao i radove na instalacijama i montaži izvršio je POLJOINVEST »Servis za mljekarstvo« Zagreb.

Usljed pomanjkanja dovoljnih finansijskih sredstava, a u želji da mljekara vrši distribuciju mlijeka u bocama, isporučeni su također iz domaće proizvodnje strojevi za pranje, punjenje i čepljenje boca alutrakom.

Ukupna vrijednost investicija za ovu mljekaru iznose cca 55 miliona Dinara.

Puštanjem u pogon ove mljekare grad Tuzla sa cijelim svojim industrijskim bazenom dobio je objekat koji se već dugo očekivao i na taj način riješen je problem snabdjevanja grada i industrije zdravim pasteriziranim mlijekom.

Pred novim radnim kolektivom postoji još niz zadataka koje treba u tom pogledu riješiti, no svakako puštanjem mljekare u pogon, glavni dio toga je riješen zahvaljujući zauzimanju i razumijevanju tamošnjih narodnih vlasti i organizacija te trudom samoga kolektiva.

Dr. Silvija Miletić, Zagreb

Polj. šum. fakultet

XV. MEĐUNARODNI MLJEKARSKI KONGRES (LONDON 29. VI. — 3. VII. 1959)

Međunarodna mljekarska federacija osnovana god. 1903. oduvijek je smatrala svojim glavnim zadatkom organizaciju međunarodnih mljekarskih kongresa, istakao je predsjednik Federacije P. Kästli prilikom otvaranja XV. međunarodnog kongresa. Svrha je održavanja tih kongresa, da obavješćuje sve one, koji se bave mljekarstvom, o najnovijim saznanjima mljekarske nauke i prakse.

Organizacija XV. međunarodnog mljekarskog kongresa povjerena je, na vlastiti zahtjev, Nacionalnom komitetu mljekarske federacije Ujedinjenog kraljevstva (Velika Britanija). Pokrovitelj kongresa bila je kraljica Elizabeta II., a kongres se održavao u Central Westminster Hallu i Church Houseu u Londonu.

Do rujna god. 1958. kongres je primio ukupno 443 referata iz 32 zemlje i od toga usvojio svega 380 referata (267 na engleskom, 94 na njemačkom i 19 na francuskom jeziku). Ti su radovi štampani u četiri knjige na ukupno 1941-oj stranici. Radovi, koji nisu stigli na vrijeme, vraćeni su autorima, jer iz tehničkih razloga nisu mogli biti uzeti u razmatranje. Jugoslavenski autori zastupljeni su sa ukupno tri rada, i to: 1. Prof. M. Šipka, Veterinarski fakultet, Beograd: »Lactenin in raw sheep's milk« (Laktenin u svježem ovčjem mlijeku); 2. Prof. A. Konjajev, Poljoprivredni fakultet, Ljubljana: »Urgency of prompt cooling of milk at the farm especially in difficult circumstances« (Potreba naglog hlađenja mlijeka na mjestu proizvodnje naročito u nepovoljnim prilikama) i 3. Prof. A. Konjajev, Poljoprivredni fakultet, Ljubljana: »Influence of the interruption of keeping quality tests on the results« (Kako utječu na rezultate prekidi pokusa za dokaz sposobnosti očuvanja kvaliteta mlijeka).

Kao što prije uobičajeno, na kongresu radovi nisu čitani, nego su referenti pojedinih sekcija i komisija dali kratke prikaze o obrađenim temama, a diskusija je vođena na temelju tih referata. Međutim delegati su imali dovoljno vremena, da prouče radove i pripreme napomene, jer su štampani materijal primili do svibnja god. 1959.

Rad kongresa odvijao se u šest sekcija, a obrađeno je ukupno 15 tema, i to:

Sekcija 1: — »Proizvodnja mlijeka« (ukupno 61 referat): predmet a) Fiziologija proizvodnje mlijeka. Referent Dr. J. A. D. Smith, Vel. Britanija. Referata — 11.

predmet b) O faktorima, koji utječu na kvalitet mlijeka. Referent P. Solberg, Norveška. Referata — 39.

predmet c) Problemi proizvodnje mlijeka u tropskim i suptropskim zemljama. Referent D. N. Khurody, Indija. Referata — 11.

Sekcija 2 — »Prerada i distribucija konzumnog mlijeka« (ukupno 20 referata):

predmet a) Novije metode prerade mlijeka. Referent J. J. MacWalter. Referata 12.

predmet b) Tehnički problemi distribucije mlijeka. Referent G. Malcolm Trout, USA Referata — 8.

Sekcija 3 — »Mliječni proizvodi« (ukupno 120 referata): predmet a) Novo u proizvodnji, pakovanju i uskladištenju sira. Referenti: P. Tiersma, Nizozemska i F. Locatelli, Italija: Referata — 75;

predmet b) Novo u proizvodnji, pakovanju i uskladištenju vrhnja, maslaca i masla (»ghee«). Referent — A. H. Petersen, Danska. Referata — 25.

predmet c) Novo u proizvodnji, pakovanju i uskladištenju mlijeka u prahu. i predmet d) Sladoled kao mliječni proizvod. Referent — J. Mittaine, Francuska. Referata (c i d) — 17;

predmet e) Nuzgredni proizvodi mljekarstva. Referent R. Sasaki, Japan. Referata — 13.

Sekcija 4 — »Mljekarski strojevi, oprema i zgrade« (ukupno 35 referata): predmet a) — Strojevi i oprema za proizvodnju mlijeka. Referent H. Rautavaara, Finska. Referata — 13.

predmet b) — Strojevi i oprema za otpremu mlijeka sa mjesta proizvodnje. Referent O. C. Wolfrum, Austrija. Referata — 13.

predmet c) — Strojevi, oprema i zgrade za proizvodnju mliječnih proizvoda. Referent W. G. Smith, Vel. Britanija. Referata — 9.

Sekcija 5 — »Analitičke metode i kontrola« (ukupno 109 referata):

predmet a) — Kemijske i mikrobiološke metode ispitivanja mlijeka i mliječnih proizvoda. Referenti P. Swartling, Švedska i A. L. Provan, Vel. Britanija. Referata — 87.

predmet b) Laboratorijska kontrola proizvodnje, obrade i prerade mlijeka. Referent — E. Zollikofer, Švicarska. Referata — 22.

Sekcija 6 — »Trgovina i prodaja« (ukupno 35 referata): predmet a) Organizacija i metode trgovanja. Referent J. G. Inglis, Vel. Britanija. Referata — 21.

predmet b) — Potrošnja mlijeka i mliječnih proizvoda. Referent E. Esche, Njemačka. Referata — 8.

predmet c) Reklama i unapređenje prodaje. Referent — K. L. Devriendt, Belgija. Referata — 6.

Osim rada sekcija održana su i dva kongresna predavanja za sve delegate (od toga jedno Prof. Kay: »O problemu opskrbe mlijekom u nedovoljno razvijenim zemljama«) i simposium povodom referata P. Kock Henriksen-a: »The Economic Outlook for Dairyng« (Ekonomska budućnost mljekarstva).

Kongresu je prisustvovalo 3544 delegata iz 52 zemlje. Iz Jugoslavije je bilo 9 delegata, i to 7 iz Beograda (Veterinarski fakultet — 1, Higijenski zavod Srbije — 3, Institut za mljekarstvo FNRJ — 2, Veterinarska služba Beograd — 1), jedan iz Sarajeva (Poljoprivredni fakultet) i jedan iz Zagreba (Polj.šum. fakultet).

Za trajanja kongresa prikazano je 30 tehničkih filmova iz 11 zemalja, organizirano 32 pohoda mljekarskim institucijama u Londonu i okolici, organizirana je izložba Mljekarskog centra Ujedinjenog kraljevstva, pa niz prijema i ostalih društvenih priredaba. Poseban program rada za pratioce delegata predvidio je pohode botaničkim vrtovima, muzejima, zoološkim vrtovima i t. d.

U razdoblju od 4—15 VII. 1959. organizirano je 7 većih ili manjih studijskih putovanja (u trajanju od 6 do 15 dana).

Kongres je jednoglasno usvojio sljedeću rezoluciju:

1. Tehničke organizacije Ujedinjenih Nacija i slične međunarodne organizacije trebale bi pojačati napore za pojačanu potrošnju mlijeka i mliječnih proizvoda u zemljama tople klime.

2. Vlade svih zemalja trebale bi obratiti pažnju projektu za usvajanje zakonika o principima, normama i nazivima za mlijeko i mliječne proizvode, zakoniku, koji upravo priprema F. A. O.

3. Potrebno je poduzeti napore, kojima je svrha da se postigne međunarodni sporazum o kontrolnim metodama analize mlijeka i mliječnih proizvoda, pa napore da se te metode upotrebljavaju kao kontrolni postupci na

međunarodnom tržištu, odnosno, potrebno je poduprijeti napore da se uporedo s tim metodama mogne procjenjivati točnost tradicionalnih metoda u različitim zemljama.

4. U okviru Međunarodne mljekarske federacije potrebno je osnovati komisiju, koja će raditi oko koordiniranja istraživačkih radova na području masti maslaca i studirati stare i nove metode ispitivanja, kako bi ocijenila njihovu prikladnost za primjenu.

Najzad Kongres je također jednoglasno prihvatio prijedlog, da se XVI. Međunarodni mljekarski kongres održi u rujnu god. 1962. u Kopenhagenu.

IZ MLJEKARSTVA SAD

Dr. Mirko Milunović, Zagreb

Institut za vet. med. istraživanja

UTISCI O RUKOVANJU MLIJEKOM OD ČASA MUŽNJE DO DOSTAVE U RUKE POTROŠAČA U SAD

Čim stranac pohodi SAD, odmah mu udari u oči neobično velika potrošnja mlijeka i mliječnih proizvoda od strane građana Sjed. Država. Pritom možda u početku nesvjesno pomisli, da dobar dio u forsiranju potrošnje mlijeka ima i moćna američka propaganda, koja inače vrši snažan utjecaj na način života prosječnog Amerikanca. Pogledavši malo bolje zamjećujemo, da su sve operacije, kojima je podvrgnuto mlijeko od mužnje do potrošača, uzorno organizirane i da mlijeko u sirovom ili prerađenom stanju predstavlja izvrsnu namirnicu. Tad se nimalo ne čudimo odličnom plasmanu mlijeka i njegovu neobično velikom značenju u prehrani tamošnjeg pučanstva, gdje je s pravom dobilo naziv »narodno piće«. Radi ilustracije o potrošnji navodim, da je god. 1958. na 1 stanovnika SAD otpalo 315 kg mlijeka i mliječnih prerađevina.

Da se čovjek vrlo brzo privikne na redovitu potrošnju mlijeka, uskusi sam i sâm. U domovini ne bih se mogao pohvaliti, da sam danomice redovito trošio i jednu šalicu mlijeka, a u SAD znao sam s lakoćom svaki dan popiti kanticu od jednog kvarta (nešto preko 1 lit). Iz razgovora s intelektualcima i s običnim građanima stekao sam dojam, da je u Sjed. Državama već davno prodrlo saznanje, da je mlijeko najzdravija, dijetetična hrana, a u poredbi s drugim artiklima i vrlo jeftina.

U koju god trgovinu živežnim namirnicama u bilo kojem kraju Amerike uđete, naći ćete ogroman izbor mlijeka i mliječnih prerađevina. Pri raspodjeli mlijeka posebna se pažnja obraća ambalaži i pohranjivanju ove lako pokvarljive namirnice, tako da ga potrošač uvijek dobije u svježem, ohlađenom stanju. Sirovo, pasterizirano mlijeko prodaje se ponajviše u četvrtastim kanticama od voštanog papira razne zapremnine i izradbe, zgodnim za neposrednu potrošnju. Ambalaža se nakon potrošnje mlijeka baca. Ovakav način punjenja i pakovanja pokazao se naročito praktičan pri transportu i rukovanju. Sirovo mlijeko i mliječne prerađevine (vrhnje, maslac, sladoled, raznovrsne sorte sireva) drže se u teža-hladnjacima, tako da u ruke potrošača uvijek dolaze u rashlađenom stanju, pa je lanac kontinuiranog hlađenja osiguran od mužnje